

Rapport Gemeentelijke Lasten Steenbergen

gemeente Steenbergen

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Samenvatting van de belangrijkste rode draden	4
3. Aanleiding.....	6
4. Doelstelling, onderzoeksvragen en onderzoeksmethode	7
5. De heffingen nader toegelicht.....	9
6. Gemeentelijke lasten Steenbergen 2010-2019.....	10
7. Vergelijking met regiogemeenten.....	12
8. Bepaling van de tarieven afvalstoffen- en rioolheffing in bij de regiogemeenten	16
9. Verdieping 1 Wat zeggen gemiddelden?	17
10. Verdieping 2 De kostenopbouw	20
Bijzondere onderwerpen.....	24
Bijlage 1 Historisch overzicht voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing afzonderlijk.....	27
Bijlage 2 Regionale vergelijking voor de verschillende heffingen afzonderlijk.	30
Bijlage 3 Resultaten verdieping 1: wat zeggen gemiddelden?.....	35
Bijlage 4 Vragenlijst	37
Bijlage 5 Kostenopbouw afvalstoffen en Riolering in Steenbergen	39

1. Voorwoord

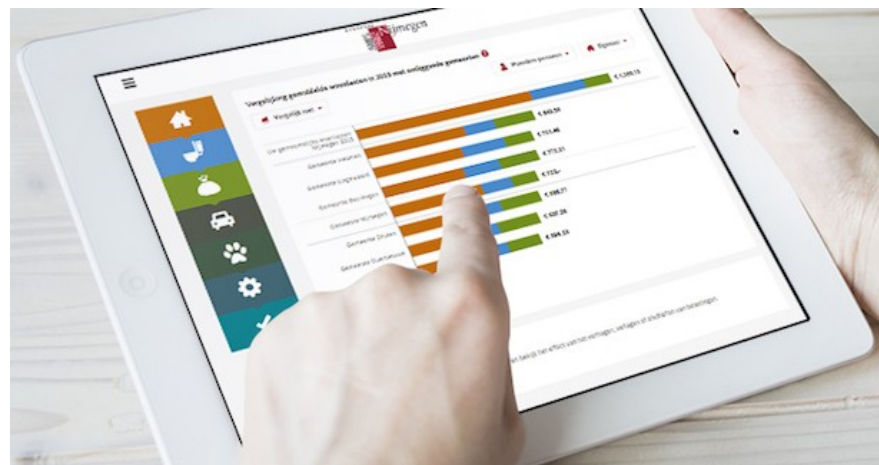
Hierbij treft u het rapport “gemeentelijke lasten Steenbergen” aan. Met dit rapport wordt een aantal vragen beantwoord die leven in de gemeenteraad van Steenbergen. Het is niet duidelijk waar Steenbergen regionaal staat als het gaat om de gemeentelijke lasten Onroerende Zaak Belasting (OZB), Afvalstoffenheffing en Rioolheffing. Met dit rapport wordt getracht deze duidelijkheid te beiden. .

Op voorhand nemen wij een belangrijke disclaimer op. Het vergelijken van gemeentelijke lasten is en blijft moeilijk. Er zijn erg veel variabelen die gemeenten zelf kunnen invullen. Dat start al bij het beleid ten aanzien van de gewenste kostendekkendheid. Er zijn nog steeds gemeenten die geen 100% kostendekking nastreven bij riool- en afvalstoffenheffing. Verder zijn er tal van keuzes mogelijk bij het belasten van inwoners en bedrijven. Wel of geen differentiatie van tarieven met daarbinnen tal van varianten. Ook maken gemeenten eigen keuzes bij de toerekening van kosten, bijvoorbeeld de personeelslasten, de kwietschelding, andere taken zoals vegen en onkruidbestrijding. Verder zijn veel kosten bepaald door historische keuzes, bijvoorbeeld bij de aanleg van rioolstelsels die gemiddeld zo’n 60 jaar meegaan?

Kortom, het is een vergelijking met een veelheid aan onbekenden. Eenduidige antwoorden zijn dan ook lastig te geven. Wel is op basis van het onderzoek een aantal belangrijke rode draden te schetsen.

Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd. In eerste instantie wordt een beknopte samenvatting gegeven van de belangrijkste rode draden uit het onderzoek (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt ingegaan op de aanleiding (hoofdstuk 3), de onderzoeksvragen en – aanpak (hoofdstuk 4), de drie heffingen waar het om gaat (hoofdstuk 5), het verloop van de gemeentelijke lasten in Steenbergen van 2010-2019 (hoofdstuk 6), het regionale vergelijkingsonderzoek (hoofdstuk 7, 8 en 9) en de wijze waarop gemeenten omgaan met de toerekening van de kosten (hoofdstuk 10). Het rapport sluit af met een aantal bijzondere onderwerpen die raakvlakken hebben met het onderwerp. In het rapport is veel grafische informatie opgenomen. In de hoofdstukken is dit beperkt tot de belangrijkste grafieken. In de bijlagen is de detailinformatie opgenomen.

2. Samenvatting van de belangrijkste rode draden

Algemeen

Het vergelijken van gemeentelijke lasten is niet eenvoudig. Elke gemeente maakt eigen keuzes. Keuzes in het de doelstellingen, het beleid, de uitgangspunten, de werkwijzen, de toerekening van kosten en de manier waarop de lasten worden verdeeld over de inwoners. Het palet van keuzes is niet te vertalen naar een formule die antwoord geeft op de vraag: zijn we duur of niet? Het is en blijft dus toch een beetje appels met peren vergelijken. Toch heeft de analyse een aantal belangrijke rode draden opgeleverd.

Rode draad 1 Terugkijken op de afgelopen 10 jaar

- De *gemiddelde* lasten in Steenbergen zijn de afgelopen 10 jaar niet meer gestegen dan de gemiddelde inflatie.
- Opvallend is de *gemiddelde* stijging van de afvalstoffenheffing. Deze heffing is de laatste 10 jaar met nog geen 1% per jaar gestegen. Dat is lager dan de inflatie.
- Dat pakt echter niet voor iedereen zo uit. Er is een groot aantal huishoudens dat vanaf 2019 geconfronteerd is met een verschil in tarief, zowel positief als negatief.
- Deze verschillen in tarief is het gevolg van de keuze om met ingang van 2019 over te gaan op een andere manier van heffen. Er is gekozen voor eenvoud, een tarief voor eenpersoonshuishoudens en een tarief voor meerpersoonshuishoudens. Gemeenten die geen diftar toepassen hanteren vrijwel altijd dit systeem.
- De kosten van afvalverwijdering waren ook al in 2010 op een hoog niveau. Dat heeft vooral te maken met een royaal beleid voor het aanbieden van afvalstoffen. Inwoners hebben al sinds jaar en dag een luxe voorziening in de gemeente.
- De keuze om over te gaan naar ondergronds inzamelen heeft – zo wijzen de 1^e resultaten uit – geleid tot een reductie van restafval. Dat dit niet leidt tot kostenbesparingen komt door verschillende niet beïnvloedbare kostenstijgingen zoals extra belasting op afval, hogere kosten van inzameling, hogere verwerkingskosten op andere afvalstromen dan restafval en dergelijke. In dat geval is er sprake van “minder meerkosten”. Deze meerkosten waren niet te voorzien ten tijde van de keuze voor ondergronds inzamelen.

Rode draad 2 Steenbergen ten opzichte van de regio

- Steenbergen is zogezegd een “middenmoter” als het gaat om de *gemiddelde* gemeentelijke lasten. Dat geldt voor alle groepen. huurders, woningbezitters, eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.
- Voor de OZB liggen we vrijwel exact op het gemiddelde van de regio, voor de afvalstoffenheffing zijn we “koploper” en voor de rioolheffing zijn we “hekkensluiter”.

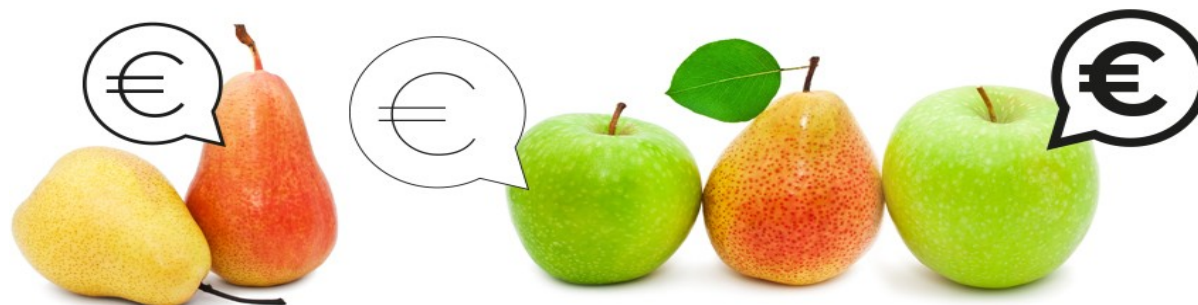
- Bij de kosten voor riolering zien we dat gemeenten met een actueel gemeentelijk rioleringsplan aanzienlijk meer kosten maken voor riolering. Dat wordt veroorzaakt door hogere kosten voor grote toekomstige investeringen, waarbij ook de watertaken zijn opgenomen. In Steenbergen moet deze slag nog worden gemaakt.

Rode draad 3 Wat zeggen gemiddelden in de vergelijking?

- De vorige twee rode draden zeggen iets over de gemiddelde lasten. Maar wat is het gemiddeld gezin? Dat is lastig in een mal te gieten.
- De meeste gemeenten in de regio passen – in meer of mindere mate – tariefsdifferentiatie toe om zo een prikkel in te bouwen voor goed gedrag.
- Daarbij is het scheidingsgedrag van afval het belangrijkste. Er is maar 1 gemeente die voor de rioolheffing het gedrag mee laat wegen in de heffing.
- Als we het scheidingsgedrag meenemen in het regionaal vergelijk dan nuanceert dat het beeld dat Steenbergen de duurste gemeente is. Gezinnen die niets doen aan afval scheiden zijn in andere gemeenten zeker zo duur uit.
- Gezinnen die wel goed scheiden, komen in andere gemeenten wel goedkoper uit.

Rode draad 4 Maakt Steenbergen teveel kosten?

- Steenbergen maakt voor de afvaltaak en riooltaak samen niet meer kosten dan de 15 referentiegemeenten die in het onderzoek zijn betrokken. Steenbergen zit vrijwel exact op het gemiddeld uitgavenniveau
- Er zijn wel verschillen als we de kosten voor de taken afzonderlijk bekijken. Voor afval ligt Steenbergen ongeveer € 1 miljoen hoger, voor riolering € 1 miljoen lager.
- Een sluitende verklaring is niet te geven. Wel zijn wat grotere brokken te zien die het verschil verklaren. Dat zijn personeelskosten, de andere taken die worden toegerekend zoals veegkosten, kosten van onkruidbestrijding, baggeren en dergelijke. Verder gaan gemeenten verschillend om met toerekenen van kwijtschelding. Wat in het oog springt is dat Steenbergen geen rente toerekent aan de investeringen bij riolering. Andere gemeenten doen dat wel. Verder valt op dat een aantal gemeenten bij de afvalstoffenheffing nog bijpassen vanuit gespaarde middelen. In de meeste gevallen voor het laatst, omdat ook daar de kosten oplopen.

3. Aanleiding

Bij de behandeling van de begroting 2019 heeft de het college toegezegd een vergelijkend onderzoek te doen naar de hoogte van de gemeentelijke lasten van Steenbergen ten opzichte van de regio. Het beeld was aanwezig dat de lasten in Steenbergen hoger zouden zijn dan in de regio. Echter, een objectief beeld was er niet.

Op 18 april 2019 heeft de raad een motie aangenomen om te kijken naar eventuele mogelijkheden om de tarieven voor de afvalstoffenheffing in 2019 te herzien. Aanleiding voor deze motie was de tariefsverhoging van € 102 waarmee 2.727 huishoudens werden geconfronteerd. Het college heeft op deze motie gereageerd met een afzonderlijke raadsmededeling (25 juni 2019). In deze raadsmededeling is uitgelegd wat de oorzaak is geweest van deze tariefsverhoging. In dit onderzoek wordt (in het hoofdstuk bijzondere onderwerpen) kort ingegaan op de oorzaken van deze tariefstijging.

Ook bij de behandeling van de Perspectiefnota 2020 zijn de gemeentelijke lasten onderwerp geweest van discussie. Vrijwel alle fracties hebben gereageerd op de voorziene kostenstijging van gemiddeld € 30 voor 2020 en verder. Daarbij is de vraag gesteld of er mogelijkheden zijn om deze kostenstijging voor 2020 te voorkomen en de lasten zoveel mogelijk op hetzelfde niveau te houden. Deze vraag is meegenomen bij het opstellen van de begroting 2020 en de belastingverordeningen, die inmiddels als één pakket aan de raad zijn aangeboden.

4. Doelstelling, onderzoeksvragen en onderzoeksmethode

Doelstelling van het onderzoek is het geven van objectief beeld van de hoogte van de lasten in Steenbergen ten opzichte van de regio. Om het objectief beeld te schetsen zijn de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

Onderzoeksvraag	Welk inzicht levert dit op?
Hoe heeft de lastendruk zich de afgelopen 10 jaar ontwikkeld in Steenbergen?	Hiermee wordt een beeld verkregen van de ontwikkeling van de lasten over de periode van 2009-2019. Wat zien we daarin? Is er sprake van uitschieters of niet? Of volgt de ontwikkeling de inflatie? Dit inzicht wordt geboden voor een- en meerpersoonshuishoudens.
Hoe staat Steenbergen met de gemiddelde lasten in de regio?	Hiermee wordt een beeld geschetst waar Steenbergen staat in de regio als het gaat om de hoogte van de lasten. Zijn we duur of goedkoop? Ook hier voor verschillende gezinssituaties. Dit vergelijk is gemaakt op basis van de tarieven 2019.
Wat zeggen de gemiddelden (verdieping 1)?	Het regionaal vergelijk is gemaakt op basis van gemiddelden. Maar de werkelijke rekening die de inwoners ontvangen voor rioolheffing en afvalstoffenheffing is bij de meeste gemeenten afhankelijk van het gedrag. In het rapport wordt geïllustreerd hoe de rekening uitpakt voor inwoners die goed afval scheiden en bewust omgaan met waterverbruik. Dat wordt ook gedaan voor inwoners die dat niet doen. Dat geeft voor een vijftal vergelijkbare gemeenten in de regio inzicht in de werkelijke rekening.
Hoe komt het dat gemeenten van elkaar afwijken (verdieping 2)?	De kostenkant is een belangrijk aspect wat is onderzocht. De kosten die gemeenten maken voor de afvalstoffen en riolering en hoe worden deze toegerekend? Waar wijkt Steenbergen af en waarom? Er is een analyse gemaakt door een verdiepend onderzoek uit te voeren bij 15 referentiegemeenten die wat betreft oppervlak en inwonertal lijken op Steenbergen.

Het rapport is vooral beschouwend. Bij elke onderzoeksvraag zijn de meest in het oog springende rode draden geschetst. Aan het eind van het onderzoek treft u een aantal bijzondere onderwerpen aan. Hierin is ook de aangenomen motie van D66 van 9 november 2017 meegenomen, waarin het college opgedragen is te onderzoeken of de afvalstoffenheffing op gelijk niveau kan worden gehouden door elders in de begroting dekking te vinden voor de kosten van de afvalparkjes.

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen is vooral veel data verzameld en geanalyseerd. Er is gebruik gemaakt van de [lokale lastenmeter](#) een handige tool waarmee alle data van het Coelo (het onafhankelijk onderzoeksbureau naar lokale lasten, verbonden aan de Universiteit van Groningen) makkelijk te benaderen en te ontsluiten is. De tool biedt ook een module voor raadsleden (ter ondersteuning van beleidskeuzes) en inwoners (om de eigen lasten te kunnen inzien en vergelijken).

Naast het verzamelen van data zijn de verordeningen en paragrafen lokale heffingen uit de begroting en jaarstukken van alle gemeenten, die in het onderzoek zijn betrokken, bestudeerd. Ook hebben wij een vragenlijst opgesteld voor de referentiegemeenten om inzicht te krijgen in de manier waarop gemeenten omgaan met kostentoerekening.

Wat er niet is onderzocht.

Bij het uitvoeren van het onderzoek zijn keuzes gemaakt. Het onderzoek is niet gericht geweest op de bedrijven. Ook is het onderzoek beperkt tot de drie heffingen die, op basis van de definitie die het COELO hanteert, de woonlasten bepalen voor de inwoners. Dat zijn de Onroerende Zaakbelasting (OZB), Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing. Andere zaken die gemeenten in rekening brengen, zoals de hondenbelasting en de bouwleges, zijn niet betrokken in het onderzoek.

5. De heffingen nader toegelicht

In het onderzoek zijn drie heffingen onderzocht. Dat zijn de OZB, de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing. In dit hoofdstuk is een korte schets opgenomen van deze heffingen.

De OZB is een zogenaamd algemeen dekkingsmiddel. De gemeente zet deze middelen in voor algemene taken die de gemeente verricht. Elke afzonderlijke gemeente is vrij om zelf de tarieven te bepalen. Wel is sprake van een macronorm. Deze norm stelt een bovengrens aan de totale landelijke stijging van de OZB opbrengst. Iedereen die in Nederland een eigen huis of bouwgrond heeft, of een bedrijfspand huurt, betaalt onroerende zaak belasting. De belasting wordt geheven over de WOZ waarde van de woning. Het gemiddeld tarief voor Nederland bedraagt voor 2019 0,1115% van de WOZ waarde. Amsterdam heeft het laagste tarief (0,0379%) en Appingedam met 0,2509% het hoogste tarief. Steenbergen hanteert in 2019 een tarief van 0,1266% en zit daarmee iets boven het gemiddelde. Dat heeft te maken met het feit dat de waarde van de woningen in Steenbergen wat lager ligt dan in de rest van Nederland. Dat is uitgezocht door het COELO en staat in de Atlas van 2019. In totaal is in Steenbergen in 2019 een bedrag geïncasseerd voor OZB van iets meer dan € 4,3 miljoen.

De Afvalstoffenheffing is geen algemeen dekkingsmiddel, maar gekoppeld aan de wettelijke taak van gemeenten op het gebied van afvalverwijdering. Alle huishoudens moeten afvalstoffenheffing betalen. Met deze inkomsten kan de gemeente het huisvuil ophalen, afvoeren en verwerken. Het gemiddeld tarief voor Nederland voor een eenpersoonshuishouden is in 2019 € 214. Voor een meerpersoonshuishouden is dat € 263. Almere heeft voor eenpersoonshuishoudens het hoogste tarief (€ 352) en Nijmegen het laagste (€ 19). Voor meerpersoonshuishoudens heeft Enkhuizen het hoogste tarief (€ 419) en Nijmegen het laagste (€ 37). Steenbergen rekent voor de eenpersoonshuishoudens € 267 en voor meerpersoonshuishoudens € 356. In totaal is in 2019 een bedrag van € 3,3 miljoen in rekening gebracht..

De rioolheffing is geen algemeen dekkingsmiddel. Ook hier is de heffing gekoppeld aan de wettelijke taak voor de afvoer van het huishoudelijk afvalwater, afvoer en opslag van hemelwater, het op peil houden van grondwater en de aanleg en beheer van riolering. Het gemiddeld tarief voor Nederland voor een eenpersoonshuishouden is in 2019 € 178. Voor een meerpersoonshuishouden is dat € 196. Gouda heeft het hoogste tarief voor eenpersoonshuishoudens (€ 488) en Vlieland het laagste (€ 50). Voor meerpersoonshuishoudens heeft Gouda het hoogste tarief (€ 488) en Veendam het laagste (€ 82). Steenbergen maakt geen onderscheid in type huishouding, Voor ieder perceel wordt eenzelfde bedrag van € 155 in rekening gebracht. Ongeacht er sprake is van een bedrijf of woning. In totaal is in 2019 € 1,6 miljoen in rekening gebracht.

6. Gemeentelijke lasten Steenbergen 2010-2019

Voordat de regionale vergelijking is gemaakt, is eerst een beeld geschetst van de ontwikkeling van de lokale lasten OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing in Steenbergen zelf. Wat hebben de inwoners betaald in de jaren 2010 tot en met 2019 voor deze drie heffingen? Daarbij hebben we alle paragrafen lokale heffingen van Steenbergen van die jaren bekeken. Hiernaast is het resultaat te zien voor alle lasten bij elkaar opgeteld.

In bijlage 1 zijn dezelfde grafiekjes opgenomen voor alle drie de heffingen afzonderlijk.

Wat zijn de belangrijkste rode draden?

- De totale lastendruk voor de huishoudens in Steenbergen is in 10 jaar tijd toegenomen met gemiddeld 2% per jaar
- De gemiddelde inflatie over diezelfde periode bedroeg op van basis van de cijfers van het Centraal Planbureau (CPB) ook gemiddeld 2%.
- De OZB is gestegen van € 227 naar € 280. Dat is € 53. Dat is iets meer dan 2% gemiddeld per jaar.
- De rioolheffing is gestegen van € 112 naar € 155. Dat is € 43 (3,8% gemiddeld per jaar)
- De afvalstoffenheffing is voor eenpersoonshuishoudens gestegen van € 249 naar € 267. Voor meerpersoons huishoudens van € 332 naar € 356. De stijging van deze heffing is iets minder dan 1% gemiddeld per jaar.

Totaal Onroerendezaakbelasting, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing

Uitgegaan is van een gemiddelde WOZ waarde van 213.500

Opvallend is de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing over de laatste 10 jaar. De tarieven zijn jaarlijks met nog geen 1% gestegen. Let wel: dat is een **gemiddeld percentage**, teruggerekend naar een een- en meerpersoonshuishouden. Dit kan per huishouden verschillen. Zo heeft de nieuwe wijze van heffen met ingang van 2019 geleid tot situaties waarbij huishoudens geconfronteerd zijn met forse tariefsverschillen, zowel voordelig als nadelig.

Blijft staan dat de kosten voor de afvalverwijdering ten opzichte van 2010 niet noemenswaardig zijn gestegen. Dat is aanleiding geweest om de kosten van 2010 te vergelijken met de kosten van 2019. Daarbij zien we twee belangrijke bewegingen:

1. In 2010 werd er erg veel restafval ingezameld. Landelijk stond het scheiden van afval nog niet of minder in de belangstelling. Ook de verwerkingsprijs van het restafval was hoog. Dat leidde tot hoge kosten voor het verwerken van restafval. Mede door het nieuwe beleid, landelijk ingegeven door de VANG (van afval naar grondstof) doelen, is het aantal kilo's restafval zowel landelijk, maar ook in Steenbergen, fors verminderd. Ook de verwerkingsprijzen zijn nu een stuk lager dan in 2010.
2. Daartegenover staat dat er de afgelopen jaren kosten zijn gemaakt voor een andere inzamelmethode. Opvallend is echter dat er de afgelopen jaren, mede door wet- en regelgeving en marktontwikkelingen, verschillende kostenverhogingen zijn doorgevoerd. Bijvoorbeeld als gevolg van een nieuw inzamelcontract, hogere verwerkingsprijzen voor andere afvalstromen en belastingen opgelegd door het Rijk.

Verder zien we in Steenbergen:.

- Een hoogwaardig voorzieningenniveau voor de inwoners: afvalstromen kunnen vrijwel onbeperkt worden aangeboden en een royaal beleid op de milieustraat.
- Inzameling van restafval ondergronds; dat draagt bij aan de netheidsgraad van het openbaar gebied.
- Een groot buitengebied, dus hogere inzamelkosten.
- Een hoge frequentie van ledigingen om bijplaatsingen te voorkomen.
- Containerpakketten die altijd op orde zijn, tijdige vervangingen, gratis omwisselacties en dergelijke.

7. Vergelijking met regiogemeenten

Dit hoofdstuk bevat de vergelijking van de gemeentelijke lasten in de regio West Brabant. In het onderzoek zijn 14 gemeenten betrokken: Bergen op Zoom, Roosendaal, Drimmelen, Alphen-Chaam, Breda, Steenbergen, Oosterhout, Etten-Leur, Tholen, Halderberge, Moerdijk, Woensdrecht, Rucphen en Zundert. Het is niet mogelijk om met één grafiek direct te zien hoe de lastendruk voor de inwoners eruit ziet. Dat komt omdat er verschillende situaties zijn die bepalend zijn voor de hoogte van de lasten. Er zijn huiseigenaren en huurders (van belang voor de OZB) en er zijn eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens (van belang voor de afvalstoffenheffing en ook soms bij de rioolheffing).

Op de volgende pagina's zijn vier verschillende grafieken opgenomen. In deze grafieken is te zien waar Steenbergen staat als de gemiddelde tarieven worden vergeleken voor vier categorieën:

1. Een huurder met een eenpersoonshuishouden
2. Een huurder met een meerpersoonshuishouden
3. Een woningeigenaar met een eenpersoonshuishouden
4. Een woningeigenaar met een meerpersoonshuishouden

In bijlage 2 zijn dezelfde grafieken opgenomen, maar dan voor iedere heffing afzonderlijk.

 Onroerendezaakbelasting Rioolheffing Afvalstoffenheffing

Gemiddelden huurder met eenpersoonshuishouden

Gemiddelde lokale lasten voor een huurder met een eenpersoonshuishouden.

Gemiddeld totaal

Gemiddelden huurder met meerpersoonshuishouden

Gemiddelde lokale lasten voor een huurder met een meerpersoonshuishouden.

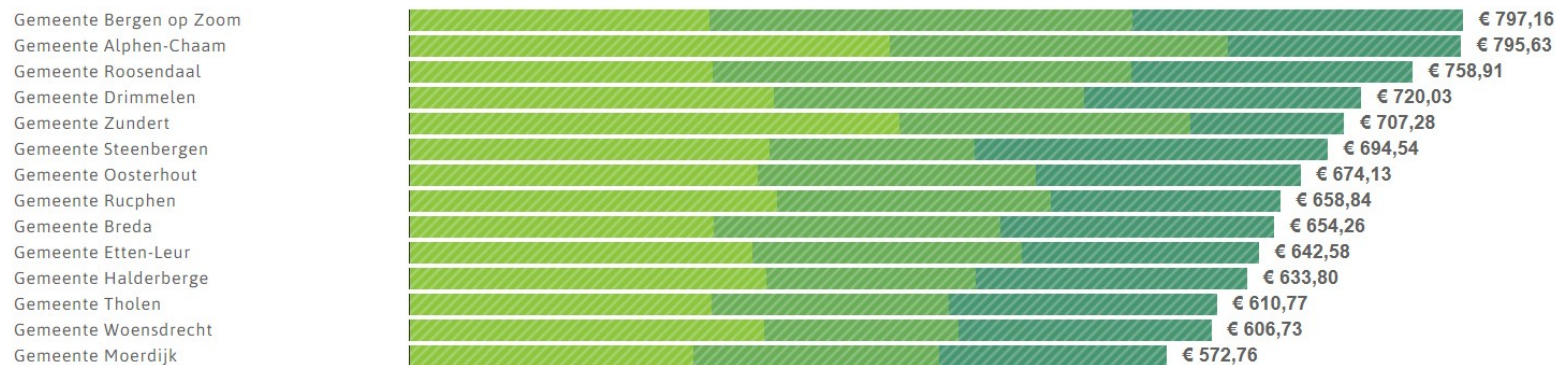
Gemiddeld totaal

Gemiddelden woningeigenaar met eenpersoonshuishouden

Gemiddelde lokale lasten voor een woningeigenaar met een eenpersoonshuishouden.

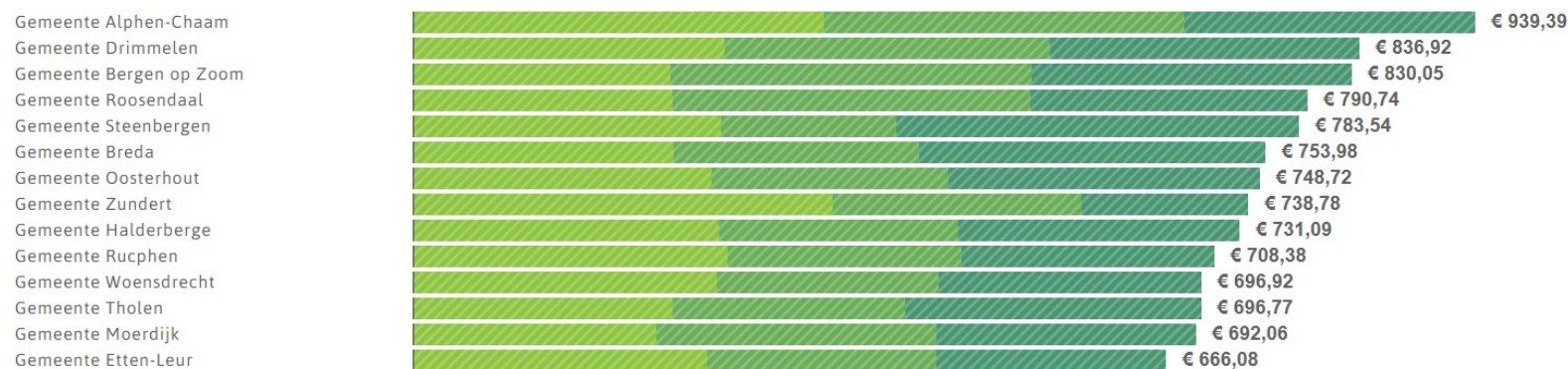
Gemiddeld totaal

Gemiddelden woningeigenaar met meerpersoonshuishouden

Gemiddelde lokale lasten voor een woningeigenaar met een meerpersoonshuishouden.

Gemiddeld totaal

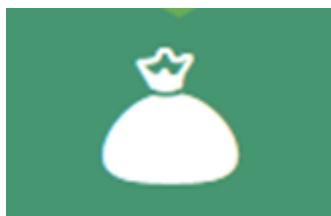
Wat zijn de belangrijkste rode draden?

- De gemiddelde OZB heffing van de regiogemeenten ligt op € 268.
- Er zijn uitschieters naar boven in Zundert en Alphen-Chaam.
- Er zijn uitschieters naar beneden: Breda, Roosendaal, Bergen op Zoom, Tholen en Moerdijk.
- Er is een grote middengroep met een kleine bandbreedte van slechts € 19
- Steenbergen maakt deel uit van deze middengroep met een gemiddelde heffing van € 272,54

- De gemiddelde riolheffing van de regiogemeenten ligt op € 237.
- Er zijn uitschieters naar boven in Bergen op Zoom, Alphen-Chaam en Roosendaal. Ruim boven de € 300.
- Er zijn uitschieters naar beneden: Woensdrecht en Steenbergen
- Er is een grote middengroep met een kleine bandbreedte van slechts € 24
- Steenbergen is vrijwel de goedkoopste gemeente met € 155 voor alle huishoudens en alle bedrijven. Er is 1 tarief.

- De gemiddelde afvalstoffenheffing van de regiogemeenten ligt voor eenpersoons huishoudens op € 197.
- De gemiddelde afvalstoffenheffing van de regiogemeenten ligt voor meerpersoons huishoudens op € 253
- Er zijn uitschieters naar boven: Steenbergen, Bergen op Zoom en Breda
- Er zijn uitschieters naar beneden: Zundert en Etten-Leur
- Er is een grote middengroep met een bandbreedte van € 50
- Steenbergen is gemiddeld de duurste gemeente. Voor eenpersoons € 267 en voor meerpersoons € 356¹

¹ Dit zijn de tarieven die vanaf 2019 gelden. Voor die tijd hanteerde Steenbergen verschillende containerpakketten.

8. Bepaling van de tarieven afvalstoffen- en rioolheffing in bij de regiogemeenten

Belangrijk is de wijze van heffing. Passen gemeenten het principe toe van “de vervuiler betaalt” voor de heffingen of niet? Hieronder is voor elke gemeente in beeld gebracht hoe de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt berekend.

Gemeente	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Steenbergen	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden	Vast bedrag per perceel
Bergen op Zoom	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag per woning
Alphen-Chaam	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden
Roosendaal	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag per perceel
Drimmelen	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging rest en GFT	Vast bedrag plus variabel gekoppeld aan waterverbruik
Zundert	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag voor eigenaren en vast bedrag gebruikers
Oosterhout	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag plus variabel gekoppeld aan waterverbruik
Rucphen	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging rest en GFT	Vast bedrag per perceel
Breda	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden	Vast bedrag plus variabel gekoppeld aan waterverbruik
Etten-Leur	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging rest en GFT	Vast bedrag plus variabel gekoppeld aan waterverbruik
Halderberge	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden
Tholen	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden	Vast bedrag plus variabel gekoppeld aan waterverbruik
Woensdrecht	Vast bedrag plus variabel bedrag per lediging restafval	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden
Moerdijk	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden	Vast bedrag voor een- en meerpersoonshuishouden

Er zijn 4 gemeenten die voor de afvalstoffenheffing dezelfde methode van heffen hanteren, te weten een eenpersoons- en meerpersoonshuishouden. De overige gemeenten passen allen een verdere differentiatie toe. Daarbij hanteren de meeste gemeenten een variabel tarief voor het aantal keren waarop restafval wordt aangeboden.

Bij de rioolheffing is de mate van differentiatie aanzienlijk minder. Er zijn 5 gemeenten die de heffing (deels) koppelen aan het waterverbruik.

9. Verdieping 1 Wat zeggen gemiddelden?

Het vorige hoofdstuk laat zien dat Steenbergen voor wat betreft **de gemiddelde** lasten een “middenmoter” is. Voor de OZB ligt de jaarlijkse aanslag met € 4,54 iets boven het regionaal gemiddelde. Voor de afvalstoffenheffing is Steenbergen de duurste gemeente. Een eenpersoonshuishouden betaalt € 70 euro meer en een meerpersoonshuishouden € 103. Voor de rioolheffing is Steenbergen de goedkoopste. Dat scheelt € 82 per jaar.

Voor de OZB kan worden volstaan met een vergelijking op basis van gemiddelden. Omdat Steenbergen bijna niet afwijkt van het gemiddelde is hier geen verdieping toegepast.

De verschillen bij de afvalstoffen- en rioolheffing zijn wel verder verdiept. Hier is sprake van grote verschillen in de gemiddelden. Maar wat zeggen die gemiddelden? *Een groot deel van de gemeenten die zijn betrokken in het onderzoek koppelen de heffingen aan het feitelijk gedrag van inwoners.*

Verder zijn de gegevens per gemeente gebaseerd op gemiddelde hoeveelheden afval in de betreffende gemeente. De werkelijke situatie zal daarom anders zijn. Daarom is een verdieping gemaakt door te kijken naar de aanslag die inwoners krijgen als het gedrag wordt meegenomen. Dat is niet voor alle gemeenten in de regio gedaan. Er zijn 5 gemeenten in beeld gebracht die vergelijkbaar zijn met Steenbergen. De tarieven uit de verordeningen van die gemeenten zijn op een rijtje gezet en met deze tarieven is in beeld gebracht hoe de aanslag uitpakt als het gedrag wordt meegenomen.

Ook bij dit vergelijk moet een voorbehoud worden gemaakt. Er zijn verschillende situaties in beeld gebracht. Op basis daarvan is een *fictieve aanslag* gemaakt. Daarbij zijn aannames gedaan. Alle gemeenten maken eigen keuzes. Dat speelt vooral bij afval. De inzamelmanier, het aantal routes, de containerpakketten, welk afval wordt belast, en de eenheidsprijzen maken de keuzes omvangrijk. Het is dan ook bedoeld om te laten zien hoe het feitelijk gedrag de werkelijke hoogte van de aanslag kan beïnvloeden. De aannames zijn hieronder samengevat:

- Er is gekeken naar de meerpersoonshuishoudens. Deze groep vertegenwoordigt het overgrote deel van alle huishoudens. Voor de eenpersoonshuishoudens komen de bedragen over vrijwel de hele range uit op ongeveer 70-80% van de rekening voor een meerpersoonshuishouden.

- Er zijn twee situaties beoordeeld: een huishouden dat milieubewust is en daarnaar handelt en een huishouden dat niet of minder milieubewust handelt en niet kijkt naar de financiële consequenties. Deze laatste groep maakt dan ook maximaal gebruik van de voorzieningen die in de betreffende gemeente worden geboden. Dus alle keren restafval aanbieden en maximaal gebruik maken van de milieustraat.
- In gemeenten waar inwoners keuze hebben in containerpakket is bij milieubewust gedrag gekozen voor het kleinste containerpakket. Bij minder milieubewust gedrag voor het maximale.
- In gemeenten waar geen keuze is in containerpakket is bij milieubewust gedrag een lagere inzamelfrequentie gehanteerd (50% van het aantal mogelijke inzamelingen)
- Voor de milieustraat is bij milieubewust gedrag een minimale frequentie gehanteerd, waar geen of slechts minimale kosten aan zijn verbonden.
- Waar sprake is van een tarief rioolheffing dat gekoppeld is aan waterverbruik is aansluiting gezocht bij landelijke gemiddelde verbruikscijfers voor gezinnen. Bij milieubewust gedrag is een verbruik onder het gemiddelde gehanteerd. Bij minder milieubewust gedrag erboven.

In bijlage 3 zijn de verschillende berekeningen opgenomen voor de verschillende gemeenten. Dit levert het volgende beeld op. Let wel: het gaat hier dus niet om gemiddelden, maar de werkelijke aanslag die wordt opgelegd bij het betreffende gedrag.

Gemeente	Minder milieubewust afval	Minder milieubewust waterverbruik	Totale aanslag minder milieubewust	Meer milieubewust Afval	Meer milieubewust waterverbruik	Totale aanslag meer milieubewust
Steenbergen	356,00	155,00	511,00	356,00	155,00	511,00
Drimmelen	363,15	296,15	659,30	201,35	272,55	473,90
Woensdrecht	366,00	196,00	562,00	228,00	196,00	424,00
Rucphen	389,70	207,02	596,72	237,25	207,02	444,27
Halderberge	399,00	211,80	610,80	267,40	211,80	479,20
Zundert	349,00	220,00	569,00	231,00	220,00	451,00

Wat zijn de belangrijkste rode draden?

- Het gedrag werkt vooral door in de afvalstoffenheffing. Bij de rioolheffing wordt alleen in Drimmelen “goed gedrag” beloond. Voor het overige maakt het gedrag voor de rioolheffing vrijwel niets uit. Dat komt vooral omdat de koppeling aan waterverbruik vooral van toepassing is voor de bedrijven. En die zijn in dit onderzoek niet meegenomen.
- In de meeste gemeenten, waar het gedrag bepalend is voor de hoogte van de aanslag voor de afvalstoffenheffing,, zijn de niet of minder milieubewuste gezinnen bij de meeste andere gemeenten duurder uit dan in Steenbergen.

- De gezinnen die milieubewust met afval omgaan zijn in deze gemeenten juist goedkoper uit dan in Steenbergen.
- Dat komt voornamelijk doordat er een hoog (vast) tarief in rekening wordt gebracht voor het inzamelen van restafval (in een aantal; gevallen) GFT afval en voor grof huishoudelijk afval / milieustraat.

10. Verdieping 2 De kostenopbouw

De vorige hoofdstukken stonden vooral in het teken van het regionale vergelijk van de gemeentelijke lasten voor afvalstoffenheffing en rioolheffing voor de inwoners. Daaruit blijkt dat Steenbergen met de afvalstoffenheffing hoog boven het gemiddelde uitkomt, maar met de rioolheffing daar juist ver onder zit. Met de verdieping is aangetoond dat de hoogte van de rekening (met name de afvalstoffenheffing) bij de meeste gemeenten in de regio afhankelijk is van het gedrag. En dan kan de aanslag er anders uit komen te zien. Gezinnen die hun afval goed scheiden betalen in die gemeenten minder dan in Steenbergen. Gezinnen die dat niet doen betalen in de meeste gemeenten meer.

Het beeld is daarmee nog niet compleet. Immers, het zijn de kosten die uiteindelijk verdeeld worden naar de inwoners. We weten dat gemeenten, naast de wijze van heffen, ook allerlei keuzes maken bij het toerekenen van de kosten.

De 2^e verdieping in het onderzoek heeft daarom betrekking op de kostenkant. Hoe is deze kostenkant opgebouwd. Hoe zit dat in Steenbergen? En als we afwijken, is daar dan een verklaring voor?

Om hierin meer inzicht te krijgen is een regionaal vergelijk niet de beste weg. Er is gekeken naar 14 referentiegemeenten, zowel in de regio als daarbuiten. Gemeenten die in oppervlakte, samenstelling en inwoneraantal op Steenbergen lijken. Alle paragrafen lokale heffingen uit de programmabegrotingen 2019 zijn bestudeerd. Verder zijn de gemeenten benaderd met het verzoek om een vragenlijst in te vullen. Van de 14 gemeenten hebben 9 gemeenten hieraan gehoor gegeven. De standaard vragenlijst is bijgevoegd als bijlage 4.

Hieronder zijn alle referentiegemeenten in een overzicht gezet. In dit overzicht is, naast het aantal inwoners en oppervlak en de manier van heffen ook het kostenniveau opgenomen voor beide heffingen. Deze gegevens zijn ontleend aan de online begrotingen 2019 van deze gemeenten. Het gaat hierbij om de kosten die de gemeenten maken voor de betreffende taak.

Om een indruk te krijgen in de opbouw van de kosten in Steenbergen voor beide taken afval en riolering wordt verwezen naar bijlage 5.

Gemeente	Aantal inwoners	Oppervlak	Tariefsysteem Afval	Tariefsysteem riolering	Kosten Afval (miljoen)	Kosten riolering (miljoen)	Kosten totaal (miljoen)
Achtkarspelen	27.871	102	Een- en meerpersoonshuishouden	Vast tarief per aansluiting	3,20	2,10	5,30
Borger-Odoorn	25.359	274	Vast tarief en bedrag per kilogram restafval	Vast tarief en variabel tarief op basis van WOZ waarde.	1,80	3,10	4,90
Borsele	22.801	141	Een- en meerpersoonshuishouden	Gekoppeld aan waterverbruik voor iedereen.	3,20	1,70	4,90
De Wolden	24.116	224	Een- en meerpersoonshuishouden	Vast tarief en variabel tarief op basis van WOZ waarde	1,80	2,50	4,30
Delfzijl	24.709	133	Een- en meerpersoonshuishouden	Vast tarief per aansluiting	2,80	3,10	5,90
Dinkelland	26.340	175	Basistarief en tarief op restafval per lediging	Gekoppeld aan waterverbruik vanaf 300m3	1,40	3,20	4,60
Drimmelen	27.152	120	Vast tarief , gecombineerd met gedifferentieerde tarieven per lediging.	Vast tarief en variabel tarief o.b.v. waterverbruik vanaf 1m3.	2,70	3,40	6,10
Haaksbergen	24.250	140	Basistarief en tarief op basis van containerpakket	Gekoppeld aan waterverbruik vanaf 500m3	2,20	3,80	6,00
Reimerswaal	22.670	102	Een-, twee- en meerpersoonshuishoudens	WOZ waarde, gebruikers en eigenaar en waterverbruik voor bedrijven	2,70	2,30	5,00
Rucphen	22.565	65	Basistarief en tarief op rest en GFT per lediging.	Vast bedrag voor woningen, niet woningen gekoppeld aan WOZ waarde.	1,90	2,30	4,20
Steenbergen	25.053	146	Een- en meerpersoonshuishouden	Vast tarief per aansluiting	3,30	1,60	4,90
Tholen	25.794	146	Een- en meerpersoonshuishouden	Vast tarief per aansluiting	2,50	2,30	4,80
Voorst	24.401	123	Basistarief en tarief op basis van containerpakket	Vast tarief per aansluiting	1,50	2,90	4,40
Winterswijk	28.907	138	Basistarief en tarief op restafval per lediging	Gekoppeld aan waterverbruik voor iedereen.	2,40	3,80	6,20
Woensdrecht	21.861	92	Basistarief en tarief op restafval per lediging	Vast bedrag voor woningen, niet woningen gekoppeld aan waterverbruik	2,30	1,90	4,20
Zundert	21.624	121	Vast tarief, containerpakket en tarief per zak restafval	Gekoppeld aan waterverbruik vanaf 300m3	1,60	2,50	4,10
Gemiddeld	24.717	140			2,33	2,66	4,99

De belangrijkste rode draden

De bovenstaande vergelijking, aangevuld met de analyse van de begrotingen en de ingevulde vragenlijsten, leidt tot een aantal rode draden:

- De gemiddelde kostenpost voor de afval- en rioleringstaak tezamen komt voor de referentiegemeenten uit op € 4,99 miljoen. De kosten voor Steenbergen komen uit op € 4,90 miljoen.
- Aan de afvaltaak rekent Steenbergen ongeveer € 1 miljoen meer kosten. Aan riolering € 1 miljoen minder.

De vraag waarom Steenbergen afwijkt bij beide taken is niet exact te beantwoorden. Daarvoor zijn er teveel verschillen in de manier waarop gemeenten de kosten toerekenen. Wel is een aantal rode draden te zien.

- Bij de afvaltaak leggen gemeenten nog vaak bij vanuit een reserve of voorziening. Dat geeft enige verlichting op de kosten. De meeste gemeenten geven aan dat er in 2019 nog wel ruimte is binnen de reserve of voorziening, maar dat deze snel uitgeput raken. Verschillende gemeenten maken daarvan reeds melding in de begroting van 2019.
- Veel gemeenten maken bij de begroting 2019 melding van stijging van tarieven als gevolg van verwerkingskosten, afvalbelasting en dergelijke en kondigen in de begroting 2019 een substantiële verhoging aan van de tarieven voor afvalstoffenheffing 2020 en verder.
- Steenbergen zet in verhouding met andere gemeenten meer arbeidsuren in voor de afvaltaken; bij de rioleringstaak is het net andersom. Daar zetten andere gemeenten juist meer arbeidsuren in.
- Steenbergen heeft onlangs (in 2018) de inzameling opnieuw aanbesteed. Dit gaf een aanzienlijke verhoging van de kosten te zien. Gemeenten die hun inzameling ook opnieuw moeten aanbesteden, verwachten ook een stijging van deze kosten. De oorzaken daarvan liggen buiten de invloedssfeer van de gemeenten (loon- en prijsontwikkelingen, kosten van materialen en dergelijke).
- Gemeenten rekenen ook andere kosten toe aan de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Daarbij kan worden gedacht aan de kosten van vegen, onkruidbestrijding en baggeren. De verschillen hierin zijn groot. Daarbij rekent Steenbergen meer toe aan afval dan andere gemeenten. Bij de riolering is het juist andersom.
- Er zijn gemeenten die de kosten van kwijschelding niet of niet in de volle omvang toerekenen aan de producten afval en/of riolering. Dat zijn er echter niet veel.
- Bij de kosten voor riolering zien we dat gemeenten met een actueel gemeentelijk rioleringsplan aanzienlijk meer kosten maken voor riolering. Dat wordt veroorzaakt door hogere kosten voor grote toekomstige investeringen, waarbij ook de watertaken zijn opgenomen. In Steenbergen moet deze slag nog worden gemaakt.
- Steenbergen heeft altijd gekozen voor een rationeel beheer van de riolering. Daarbij zijn de toekomstige investeringen jaarlijks beoordeeld op de noodzaak. Pas bij noodzaak zijn de investeringen daadwerkelijk vertaald naar het tarief. Daarmee is Steenbergen altijd in staat geweest het rioolstelsel uit te breiden en in stand te houden tegen relatief lage kosten.

- Wat verder een rol speelt in de kosten voor riolering zijn de rentekosten. Doordat alle investeringen zijn gefinancierd vanuit eigen vermogen (geen geldleningen), wordt er geen rente berekend in de kapitaallasten. Daarin Steenbergen redelijk uniek.

Bijzondere onderwerpen

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij een aantal bijzondere onderwerpen. Er wordt stilgestaan bij de tariefsverschillen afvalstoffenheffing die zijn opgetreden bij de nieuwe manier van berekenen vanaf 2019, motie van D66 uit 2017 inzake de kosten van milieuparkjes, de evaluatie van het omgekeerd inzamelen, het uitgevoerde onderzoek naar de toekomstige milieustraat en het nog op te stellen verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP). Als laatste is nog een plaatje bijgevoegd over de ontwikkeling van diftar. Hoeveel gemeenten hanteerden diftar in 2010 en hoeveel in 2019?

De tariefsverschillen voor de afvalstoffenheffing 2019 ten opzichte van 2018

Door de keuze van de raad om over te gaan tot het ondergronds inzamelen zonder daarbij te gaan werken met een apart tarief voor restafval, was het noodzakelijk om de berekeningswijze van de tarieven te herzien. Immers, voor het overgrote deel van de huishoudens verviel de pakketkeuze voor een container voor restafval. Na onderzoek naar de verschillende mogelijkheden heeft het college de keus gemaakt voor het stelsel van een- en meerpersoonshuishoudens. Een eenvoudig en transparant systeem, waarbij de omvang van het huishouden de hoogte bepaalt van de afvalstoffenheffing en niet de verschillende combinaties van containers. Op dat moment was bekend dat er een lastendrukverschuiving zou plaatsvinden. Het aantal situaties waarin er sprake zou zijn van de hoogste verschuiving was echter niet in beeld. Uit het belastingpakket dat voorheen werd gehanteerd op basis van de containerinhoud was immers niet te herleiden welke de gezinssamenstelling daarbij hoorde. Later bleek, na oplegging van de aanslag, dat er een grote groep is die geconfronteerd is met een tariefsverhoging van € 102,00. Dat is de groep meerpersoonshuishoudens die voorheen met een kleine restcontainer uit de voeten kon. Het gaat hier om 2.747 huishoudens. Op basis van de motie van 18 april 2019 heeft het college aangegeven – binnen het huidige beleid om restafval niet te belasten - geen mogelijkheden te zien voor een andere methodiek. Ook de mogelijkheden om eventuele toekomstige voordelen naar voren te halen, heeft het college niet realistisch geacht.

Motie D66

De raad heeft op 17 december 2017 het college opdracht gegeven te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de afvalstoffenheffing gelijk te houden door op andere plekken dekking te zoeken voor de milieuparkjes. Hier is onderzoek naar gedaan. De kosten van de milieuparkjes worden op dit moment volledig toegerekend aan het product afval. Bij het proces op weg naar de begroting 2020 is onderzocht of er in de budgetten voor het openbaar gebied ruimte is te vinden om deze kosten op te vangen. Dat is niet het geval. In de perspectiefnota 2020 zijn voorstellen gedaan om, uitgaande van het huidige kwaliteitsniveau, de budgetten voor het openbaar gebied structureel te verhogen. Daarnaast zou het strijdig zijn met het principe van volledige kostendekking. Ook in andere gemeenten worden deze kosten toegerekend naar het product afval en in de heffing meegenomen.

Evaluatie Omgekeerd Inzamelen

In april 2016 is het beleidsplan *Van Afval Naar Grondstof 2016-2020 vastgesteld*. Twee doelstellingen staan hierin centraal:

1. 100 kilo restafval per inwoner vanaf 2020
2. 75% hergebruik van het totale afval.

Er is in het plan gekozen voor het systeem van omgekeerd inzamelen. Hiermee is op 1 april 2018 gestart. De evaluatie van het eerste (volledige) jaar omgekeerd inzamelen staat gepland voor december 2019. Planning evaluatie 1 jaar Omgekeerd Inzamelen. De evaluatie zal ingaan op de resultaten ten opzichte van de doelstellingen. Waar nodig worden voorstellen gedaan om bij te sturen.

Herinrichting milieustraat

Op 2 april van dit jaar is de raad uitgebreid geïnformeerd over de onderzoeksresultaten milieustraat en gemeentewerf. Diverse scenario's zijn onderzocht en het college is in principe voorstander van scenario 2 (Uitbreiden bestaande locatie met Renessestraat 1 en optimalisatie). Aanvullend onderzoek op het gebied van geluid en vergunningplicht heeft inmiddels uitgewezen dat deze voorkeursvariant haalbaar wordt geacht. Het beoogde scenario maakt voor de komende jaren een toekomstbestendige milieustraat en gemeentewerf mogelijk. Bovendien behoeft de boekwaarde die nog op de bestaande voorzieningen rust, niet versneld afgeschreven te worden. De kosten van het voorkeursscenario 2 worden globaal geraamd op circa € 1 miljoen. In het laatste kwartaal 2019 zal besluitvorming worden voorgelegd inclusief de financiële consequenties. (investeringsvoorstel).

Nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

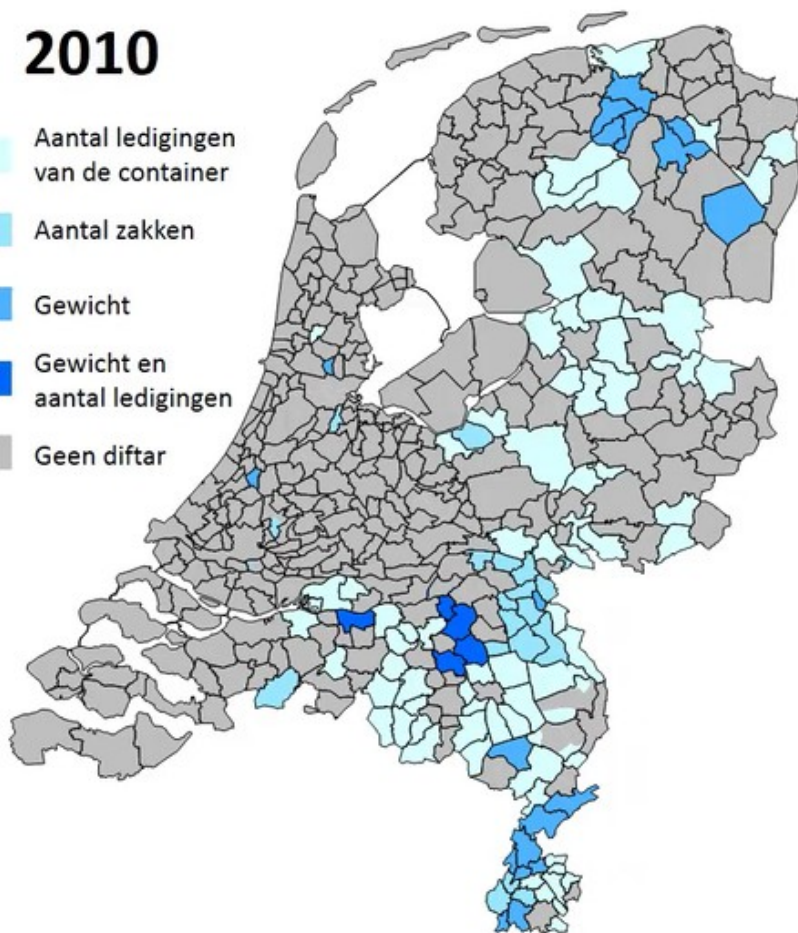
De gemeente heeft een aantal watertaken, te weten de zorg voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, de verwerking van afvoerend hemelwater en voor het beperken van de nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Hoe de gemeente haar taken uitvoert of denkt uit te voeren staat in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Dit plan moet de gemeente op grond van de Wet milieubeheer maken. De gebruikelijke planperiode is 4 jaar, maar de wet laat gemeenten hierin vrij. Het GRP maakt de gemeente niet alleen, ze maakt dit met andere partners in de waterketen. Met de provincie, aangrenzende gemeenten, de beheerders van de rioolwaterzuivering en de beheerders van het oppervlaktewater waarop geloosd wordt. Het huidige plan dateert van 2014 en vraagt om actualisatie. Dat is ook afgesproken met de partners. Op dit moment zijn de voorbereidingen in een vergevorderd stadium, maar de vraag op welke wijze de lasten moeten worden verdeeld, is nog niet beantwoord. In het belang van een goede afweging over de gemeentelijke lasten wordt op dit moment pas op de plaats gemaakt en het huidige beleid nog 1 jaar voortgezet. Het GRP is ook een toetsingsinstrument voor de provincie, immers in het Besluit Begroten en Verantwoorden is opgenomen dat de gemeente moet beschikken over een actueel beheerplan

Ontwikkeling diftar bij de afvalstoffenheffing

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de gemeenten die diftar hanteren voor de afvalstoffenheffing is een tweetal kaartjes opgenomen. Een kaartje van de gemeenten die in 2010 diftar hanteren en een kaartje van gemeenten die dat in 2019 doen.

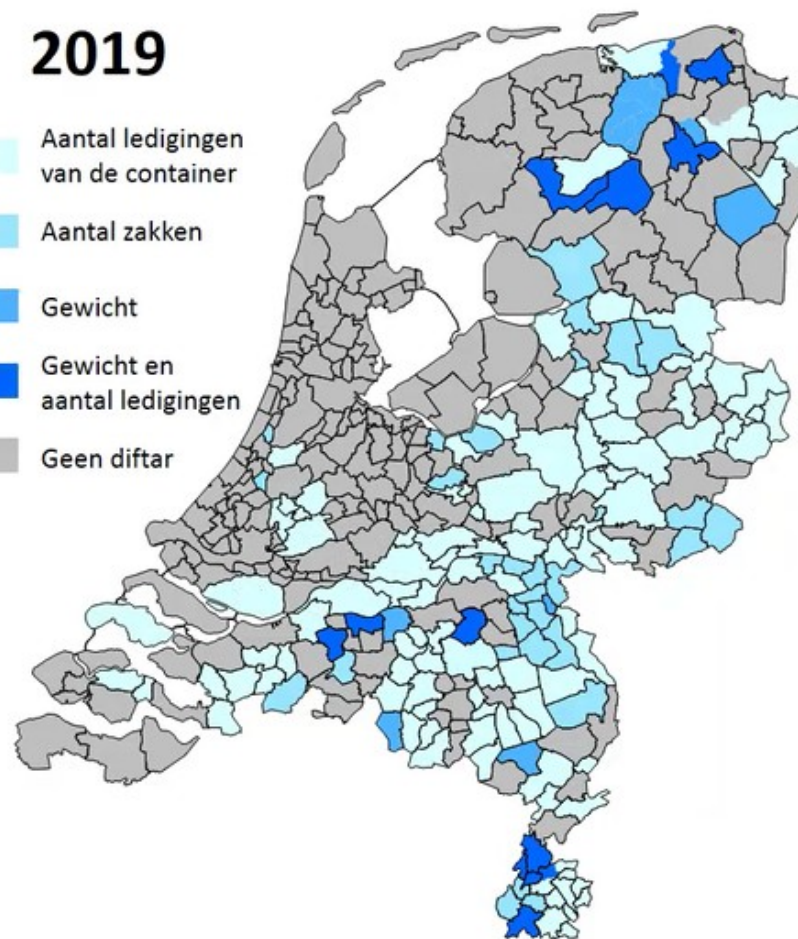
2010

- Aantal ledigingen van de container
- Aantal zakken
- Gewicht
- Gewicht en aantal ledigingen
- Geen diftar

2019

- Aantal ledigingen van de container
- Aantal zakken
- Gewicht
- Gewicht en aantal ledigingen
- Geen diftar

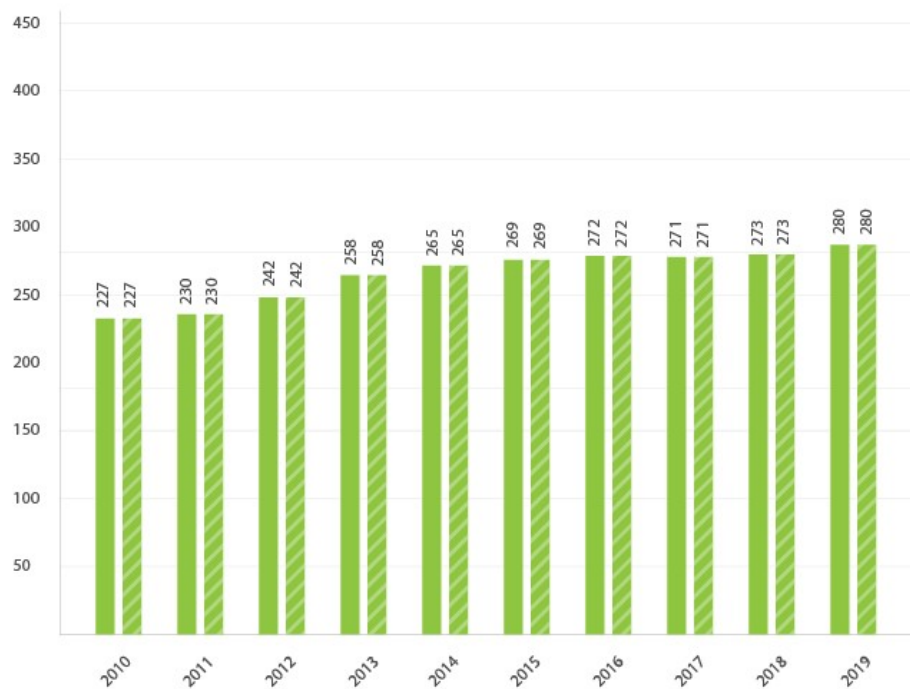

Bijlage 1 Historisch overzicht voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing afzonderlijk

Onroerendezaakbelasting

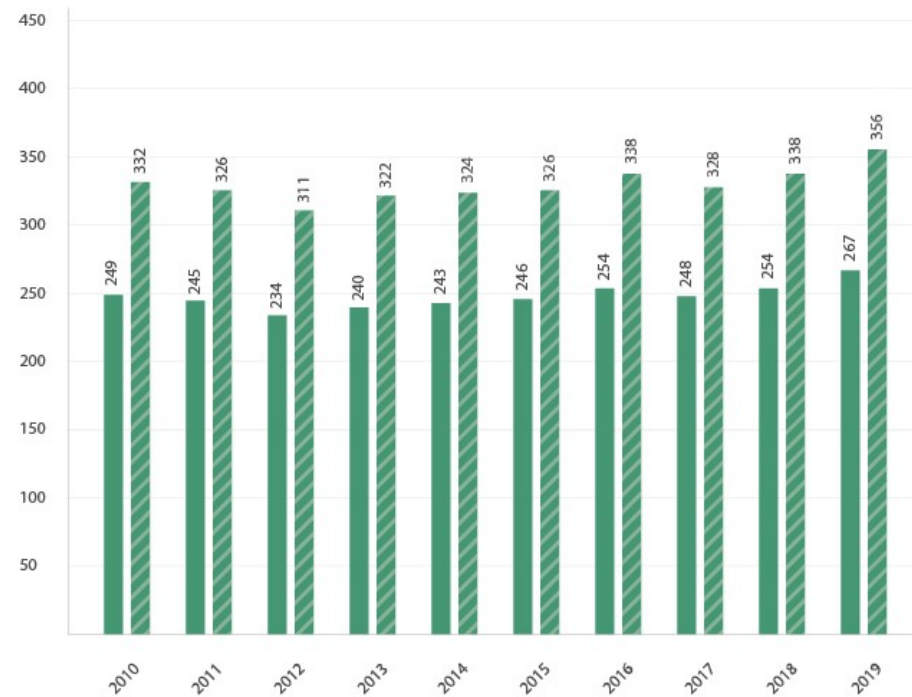
Uitgegaan is van een gemiddelde WOZ waarde van 213.500

■ Eenpersoonshuishouden
 ▨ Meerpersoonshuishouden

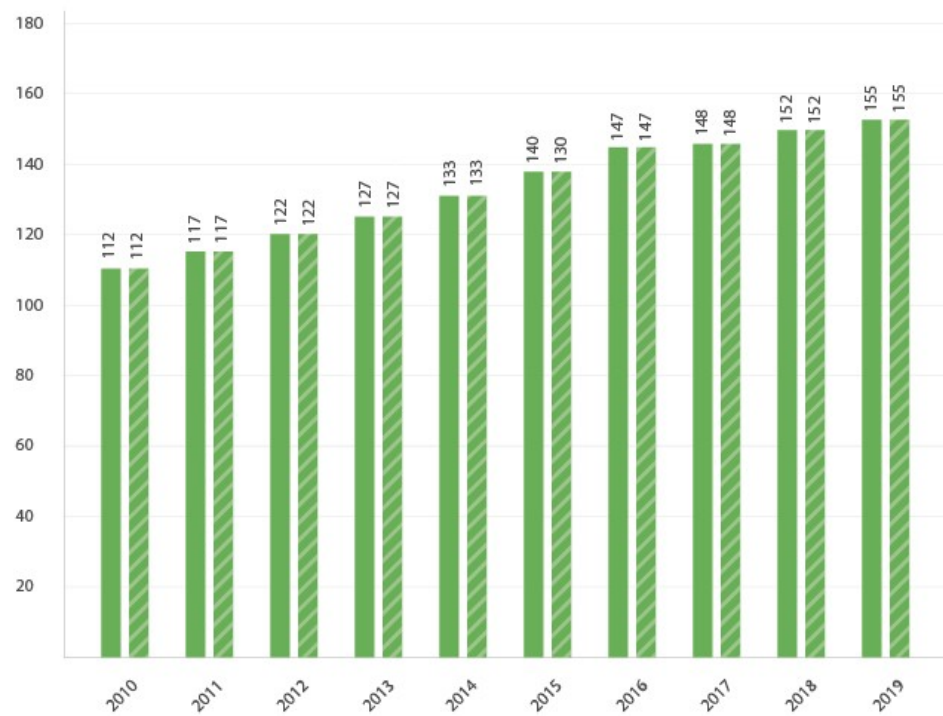
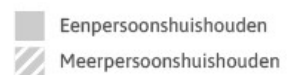

Afvalstoffenheffing

■ Eenpersoonshuishouden
 ▨ Meerpersoonshuishouden

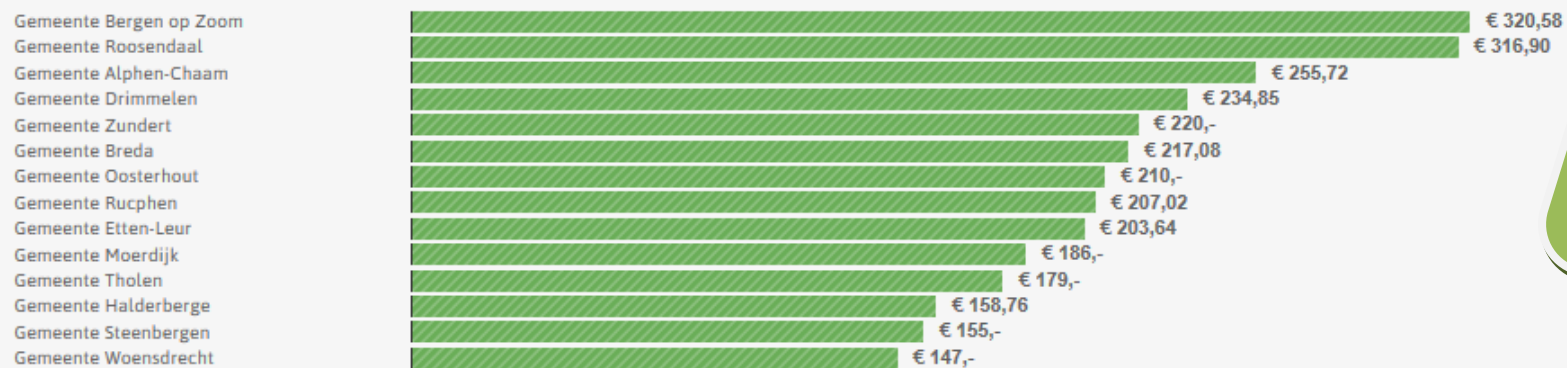

Rioolheffing

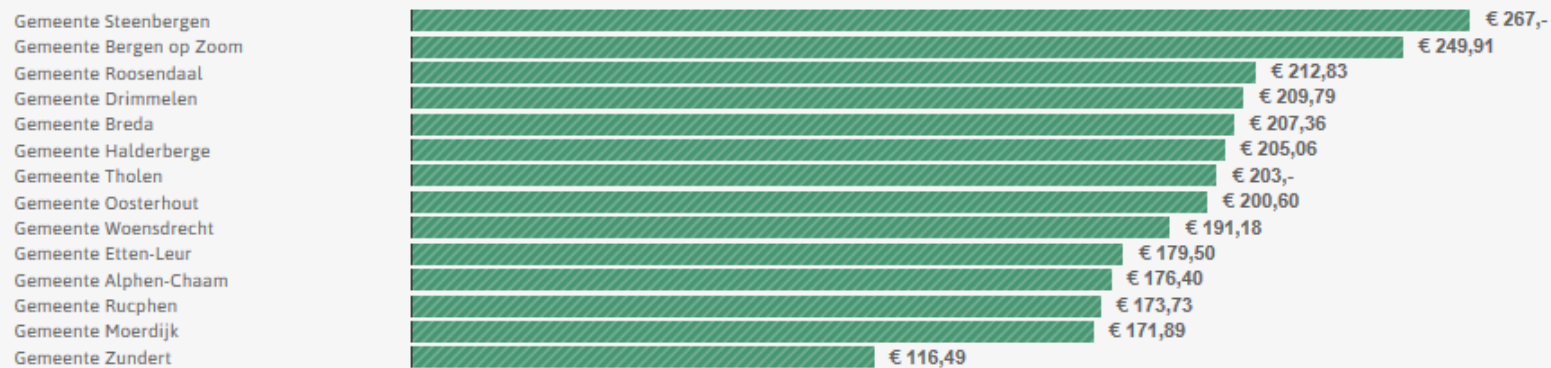

Bijlage 2 Regionale vergelijking voor de verschillende heffingen afzonderlijk.

Gemiddelde rioolheffing

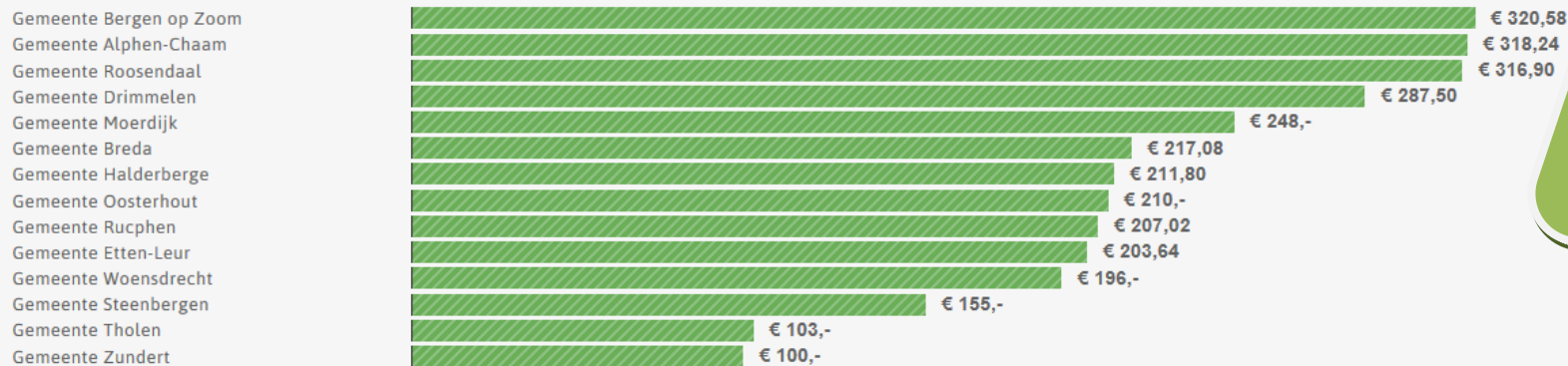

Gemiddelde afvalstoffenheffing

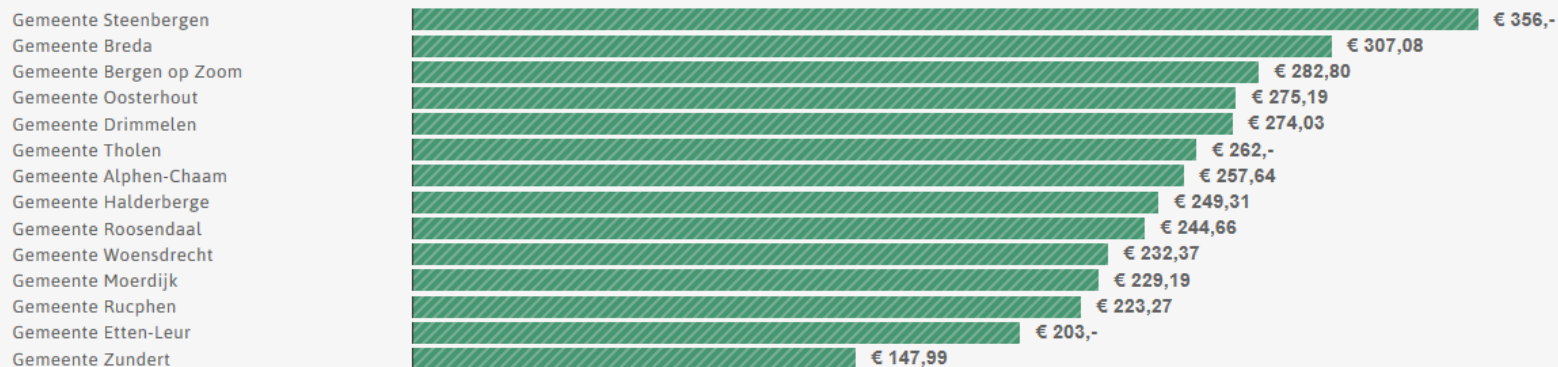

A
Huurder met een
eenpersoons
huishouden

Gemiddelde rioolheffing

Gemiddelde afvalstoffenheffing

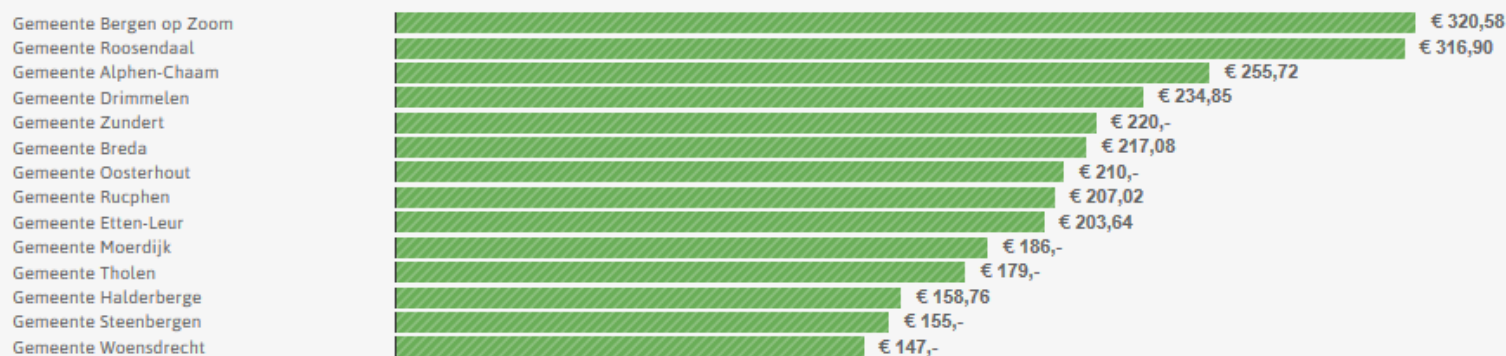

B
**Huurder met een
 meerpersoons
 huishouden**

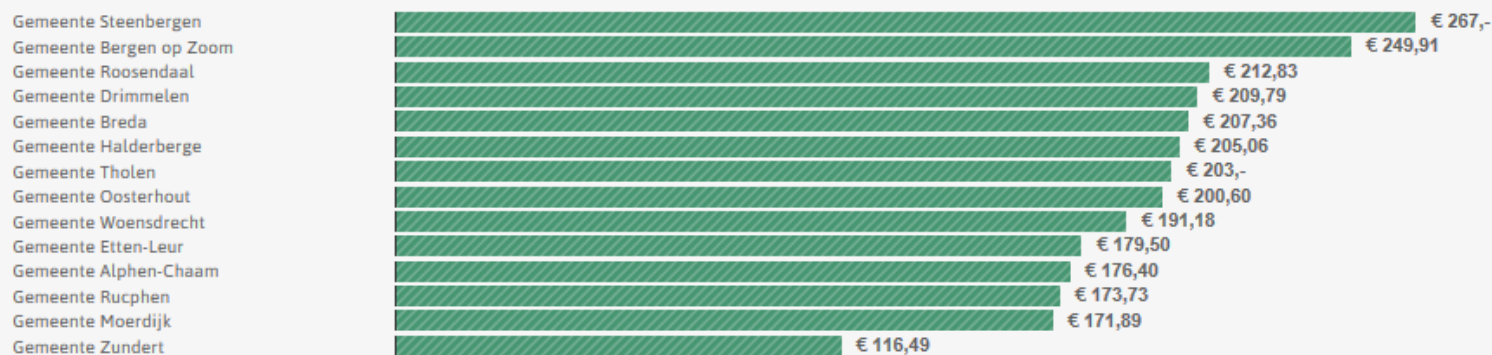
Gemiddelde onroerendezaakbelasting

Gemiddelde rioolheffing

Gemiddelde afvalstoffenheffing

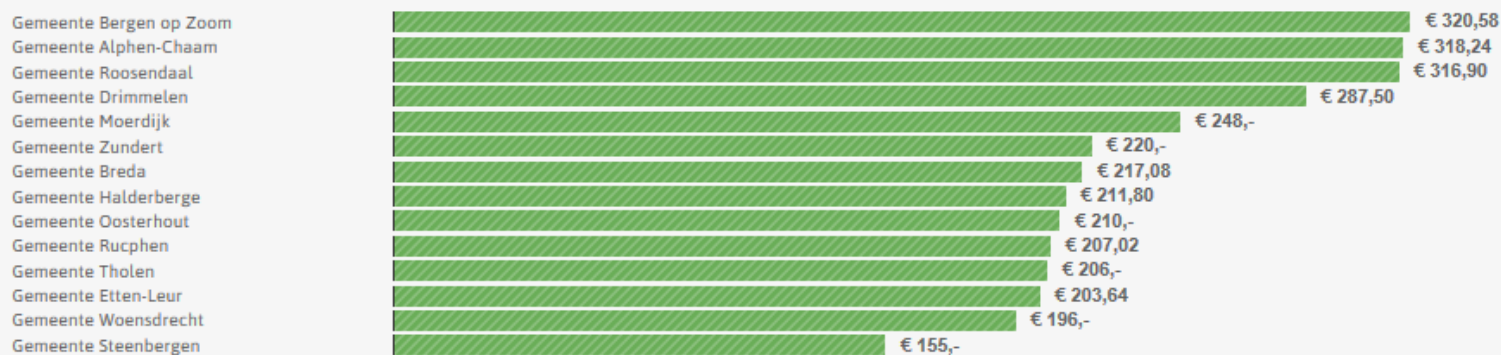

C
Woningeigenaar
met een
eenpersoons
huishouden

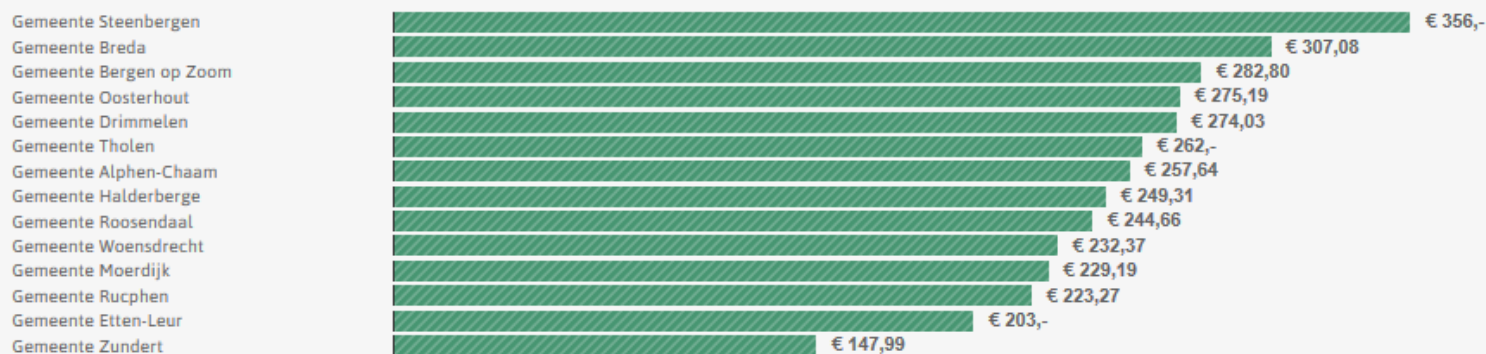
Gemiddelde onroerendezaakbelasting

Gemiddelde rioolheffing

Gemiddelde afvalstoffenheffing

D
Woningeigenaar
met een
meerpersoons
huishouden

Bijlage 3 Resultaten verdieping 1: wat zeggen gemiddelden?

Per gemeente is het eerste blokje de afvalstoffenheffing. Het tweede blokje is de rioolheffing.

Steenbergen							
Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag			
Vastrecht			356,00	Vastrecht			356,00
GFT per lediging	26	0,00	0,00	GFT per lediging	10	0,00	0,00
Rest per linworp	104	0,00	0,00	Rest per inworp	52	0,00	0,00
Milieustraat	0	0,00	0,00	Milieustraat	0	0,00	0,00
Totaal			356,00	Totaal			356,00
Vastrecht			155,00	Vastrecht			155,00
Verbruik per liter	150	0,00	0,00	Verbruik per liter	110	0,00	0,00
Totaal			155,00	Totaal			155,00
Totaal			511,00	Totaal			511,00

Woensdrecht							
Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag			
Vastrecht			150,00	Vastrecht			150,00
GFT per lediging	26	0,00	0,00	GFT per lediging	10	0,00	0,00
Rest per lediging (240 l)	26	6,00	156,00	Rest per lediging (140 l)	13	6,00	78,00
Milieustraat per tik	6	0,00	60,00	Milieustraat per tik	3	0,00	0,00
Totaal			366,00	Totaal			228,00
Vastrecht			196,00	Vastrecht			196,00
Verbruik per liter	150	0,00	0,00	Verbruik per liter	110	0,00	0,00
Totaal			196,00	Totaal			196,00
Totaal			562,00	Totaal			424,00

Drimmelen							
Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag			
Vastrecht			145,55	Vastrecht			145,55
GFT per lediging (140 l)	26	2,60	67,60	GFT per lediging (25 l)	26	0,60	15,60
Rest per lediging (240 l)	12	10,00	120,00	Rest per lediging (40 l)	12	2,10	25,20
Milieustraat			30,00	Milieustraat			15,00
Totaal			363,15	Totaal			201,35
Vastrecht			207,65	Vastrecht			207,65
Verbruik per liter	150	0,59	88,50	Verbruik per liter	110	0,59	64,90
Totaal			296,15	Totaal			272,55
Totaal			659,30	Totaal			473,90

Rucphen							
Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag			
Vastrecht			124,20	Vastrecht			124,20
GFT per lediging	26	2,40	62,40	GFT per lediging	10	2,40	24,00
Rest per lediging	26	6,85	178,10	Rest per lediging	13	6,85	89,05
Milieustraat per tik	8	12,50	25,00	Milieustraat per tik	4	12,50	0,00
Totaal			389,70	Totaal			237,25
Vastrecht			207,02	Vastrecht			207,02
Verbruik per liter	150	0,00	0,00	Verbruik per liter	110	0,00	0,00
Totaal			207,02	Totaal			207,02
Totaal			596,72	Totaal			444,27

Zundert								Halderberge							
Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag				Minder milieubewust gedrag				Meer milieubewust gedrag			
Vastrecht				125,00				Vastrecht				125,00			
GFT 240 l container				1 90 90,00				GFT 140 l container				1 54 54,00			
Rest per zak				104 1,00 104,00				Rest per zak				52 1,00 52,00			
Milieustraat per bezoek				8 15,00 30,00				Milieustraat per bezoek				4 15,00 0,00			
Totaal				349,00				Totaal				231,00			
Vastrecht eigenaar				120,00				Vastrecht eigenaar				120,00			
Vastrecht gebruiker				100,00				Vastrecht gebruiker				100,00			
Verbruik per liter				150 0,00 0,00				Verbruik per liter				110 0,00 0,00			
Totaal				220,00				Totaal				220,00			
Totaal				569,00				Totaal				451,00			

Vastrecht				160,80				Vastrecht				160,80			
GFT per lediging				26 0,00 0,00				GFT per lediging				10 0,00 0,00			
Rest per lediging (240 l				26 8,20 213,20				Rest per lediging (240 l)				13 8,20 106,60			
Milieustraat per tik				7 25,00 25,00				Milieustraat per tik				5 25,00 0,00			
Totaal				399,00				Totaal				267,40			
Vastrecht				211,80				Vastrecht				211,80			
Verbruik per liter				150 0,00 0,00				Verbruik per liter				110 0,00 0,00			
Totaal				211,80				Totaal				211,80			
Totaal				610,80				Totaal				479,20			

De informatie voor deze verdieping is gebaseerd op de informatie van Belastingssamenwerking West Brabant.

<https://www.bwbrabant.nl/bwb/over-de-belastingen/tarieven> voor de gemeenten Woensdrecht, Halderberge, Rucphen en Zundert

<https://drimmelen.nl/afvaltarieven-2019> voor de gemeente Drimmelen.

Bijlage 4 Vragenlijst

Betreft: verzoek om medewerking onderzoek naar gemeentelijke heffingen in de gemeente Steenbergen

Contactpersoon: Coen Nuijten, concerncontroller

Geachte heer / dame

De gemeente Steenbergen voert in opdracht van de raad een onderzoek uit naar de gemeentelijke lasten OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemeenteraad wil weten waar Steenbergen staat in vergelijking met andere gemeenten, waar de grote afwijkingen zitten en wat de oorzaken daarvan zijn.

Het vergelijken van lokale lasten is niet eenvoudig. Dat beseffen we ons. Door lokale keuzes in beleid, kostentoerekening en dergelijke blijft het toch een beetje appels met peren vergelijken. Aan de andere kant kan het interessant zijn om een aantal rode draden te ontdekken die verklaren waarom gemeenten onderling afwijken.

Om een vergelijk te maken hebben we 15 referentiegemeenten geselecteerd die wat betreft inwonertal, oppervlak van het openbaar gebied en aard en omvang van kernen vergelijkbaar zijn. Wij hebben uw gemeente ook in de selectie opgenomen.

Met behulp van openbare informatie vanuit de COELO atlas, begrotingen en verordeningen hebben we veel gegevens van uw gemeente kunnen verzamelen, waar we mee verder kunnen. Op een aantal punten zoeken we nog wat aanvullende informatie. Ik wil u dan ook vriendelijk vragen of u bereid bent een aantal specifieke vragen over de afvalstoffen- en rioolheffing te beantwoorden. De informatie wordt gebruikt om de rode draden te ontdekken. In de uiteindelijke rapportage is deze informatie niet te herleiden naar een specifieke gemeente.

Uiteraard stellen wij de resultaten van het onderzoek ook ter beschikking aan de gemeenten die medewerking hebben verleend.

Voor vragen kunt u terecht bij Coen Nuijten, concerncontroller gemeente Steenbergen. Telefoon 06-36145206 of mail c.nuijten@gemeente-steenbergen.nl. Hier kunt u ook het ingevulde vragenformulier naar toe sturen.

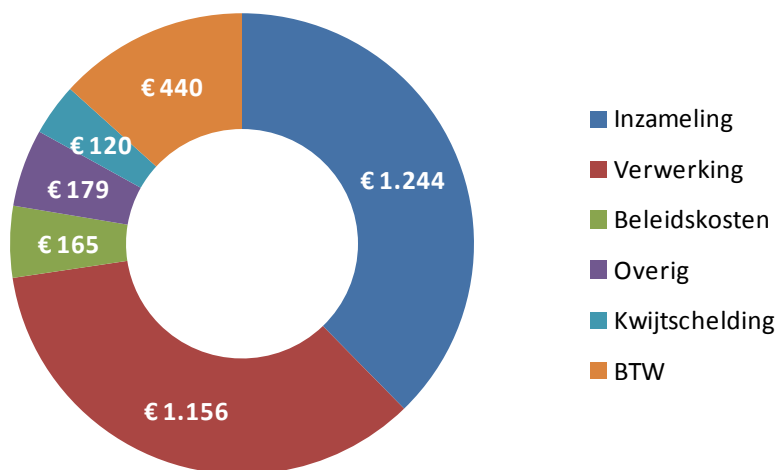
Bij voorbaat dank voor de medewerking.

Vragenlijst onderzoek Afvalstoffenheffing en Rioolheffing

Nr.	Vraag	Antwoord
Afvalstoffenheffing		
1.	Hoe is de inzameling van huishoudelijk afval geregeld? Door een eigen dienst, een intergemeentelijke samenwerking of een marktpartij?	
2.	Heeft uw gemeente een milieustraat en wordt deze beheerd door de gemeente zelf of is dit uitbesteed?	
3.	Worden alle kosten van de milieustraat doorberekend in het tarief afvalstoffenheffing?	
4.	Staan er de komende tijd grote investeringen gepland (zowel voor inzameling als voor milieustraat) die leiden tot verhoging van de afvalstoffenheffing?	
5.	Lopen er binnenkort (1 jaar) contracten af die opnieuw aanbesteed moeten worden, bijvoorbeeld de inzameldienst of het beheer van de milieustraat?	
5.	Wat is de omvang van de personeelslasten die worden doorberekend in de heffingen inclusief de overhead?	
6.	Berekent uw gemeente de kosten van andere activiteiten bijvoorbeeld het straatvegen toe aan de heffing? Zo ja, welke en voor welk bedrag?	
7.	Werkt uw gemeente met een egaliseringsreserve om schommelingen in het tarief op te kunnen vangen. Zo ja, wat is dan de bijdrage uit de reserve in 2019?	
Rioolheffing		
1.	In welk jaar is het geldende rioleringsplan vastgesteld of geactualiseerd?	
2.	Staan er de komende tijd grote investeringen gepland die leiden tot verhoging van de rioolheffing?	
3.	Lopen er binnenkort (1 jaar) contracten af die opnieuw aanbesteed moeten worden?	
4.	Wat is de omvang van de personeelslasten die worden toegerekend aan de heffingen inclusief de overhead?	
5.	Berekent uw gemeente de kosten van andere activiteiten, bijvoorbeeld onkruidbestrijding, vegen en/of baggeren van watergangen toe aan de heffing? Zo ja, welke en voor welk bedrag?	
6.	Werkt uw gemeente met een egaliseringsreserve om schommelingen in het tarief op te kunnen vangen. Zo ja, wat is dan de bijdrage uit de reserve in 2019?	

Bijlage 5 Kostenopbouw afvalstoffen en Riolering in Steenberg

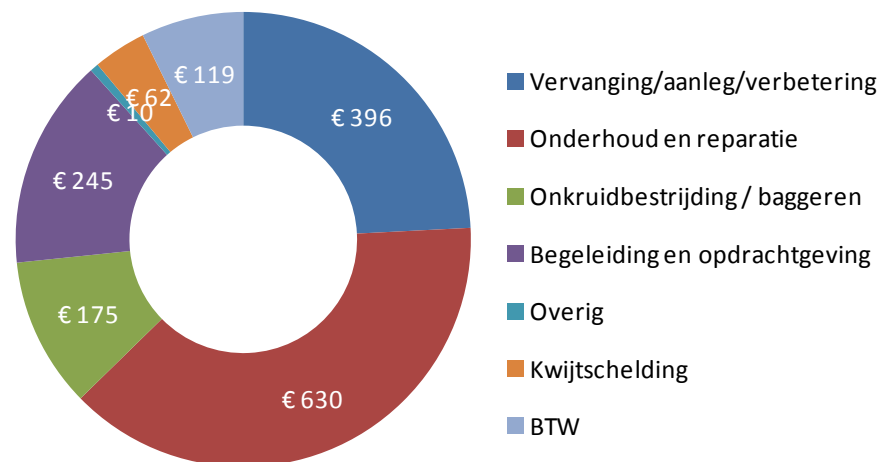
De bedragen in de grafieken in deze bijlage zijn maal € 1.000

De kosten van *inzameling* bestaan uit de kosten van het ophalen van het huisvuil, de afschrijvingskosten van de investeringen, de personele kosten van de buitendienst, de inzameling van andere stromen zoals papier e.d. Minus alle vergoedingen die hiertegenover staan. De kosten van *verwerking* zijn de transportkosten, de stortkosten voor alle stromen, de personeelskosten van de buitendienst (milieustraat). Ook kosten voor het vegen van straatvuil vallen hieronder. De *beleidskosten* zijn de kosten voor de inzet van beleidsmedewerkers op het product Afval. De post *overig* betreft allerlei kosten, zoals jaarlijkse evenementen, onderzoekskosten, Communicatie en handhaving

De kosten voor *vervanging, aanleg en verbetering* spreken voor zich. Voor de kosten van *onderhoud en reparatie* geldt hetzelfde. Op basis van het huidige beleid heeft de raad besloten ook een deel van de kosten van *onkruidbestrijding en baggeren* mee te nemen in de heffing. De *begeleiding en opdrachtgeverschap* zijn onder andere de kosten van de eigen organisatie, maar ook worden hier specialistische bureaus voor benaderd.

Voor beide heffingen wordt de kwijtschelding ook meegenomen. Dat geldt eveneens voor de BTW. De kosten hebben voor het grootste deel een vast karakter. Vaak is er sprake van grote investeringen met een lange levensduur, waaraan afschrijvingskosten vast zitten. Deze investeringen zijn het gevolg van het gekozen beleid in het verleden. Dat is geen knop waaraan makkelijk valt te draaien. De personele kosten die de organisatie maakt heeft eveneens een vast karakter. Hieraan ligt een grondige tijdsverantwoording aan ten grondslag. Veruit de grootste post bij de afvalstoffenheffing is het inzamelcontract voor het ophalen van huisvuil. Deze bedraagt ongeveer € 640.000 (20% van de totale kosten afval). Dat inzamelcontract is onlangs aanbesteed en loopt nog tot 2022.

De kosten waarop wel invloed kan worden uitgeoefend zijn de variabele kosten voor de kosten voor verwerking van de afvalstromen. Daar ligt een directe relatie tussen het gedrag van de inwoners en de kosten.